

ПРОБЛЕМИ МОЛОДІЖНОГО СЕГМЕНТУ РИНКУ ПРАЦІ

Проблема працевлаштування молоді завжди була актуальною темою, однак у зв'язку з останніми подіями на території України, а саме, агресією Росії проти нашої держави, знайти працю молоді за своєю спеціальністю стало ще складніше, адже багато підприємств припинили свою діяльність.

Відповідно до норм Конституції України - кожен має право на працю [1]. Для реалізації цього положення громадяни мають право укладати трудові договори з іноземними наймачами як на території України, так і за кордоном.

Однак, не дивлячись на задекларовані в нормативно-правових актах державою гарантії рівного працевлаштування та можливостей у виборі професії громадян, попиту на ринку праці набуває все ж таки населення, яке вже має досвід роботи у певній сфері діяльності.

Таким чином, економічні передумови не сприяють повноті реалізації її трудового потенціалу, а розбалансованість між попитом на робочу силу та її пропозицією, неузгодженість вимог роботодавців до молодого фахівця з рівнем та якістю його освіти посилюють напругу на ринку праці і в суспільстві. Саме тому, дане питання має не тільки теоретичне, але й практичне значення.

Перш за все, слід розглянути, хто саме підпадає під категорію «молодь». Так, загалом у світі вікові межі молодості коливаються в інтервалі від 13 до 35 років. У Європі молодими вважаються люди у віці від 15 до 30 років. В Україні, відповідно до Закону України "Про основні засади молодіжної політики" молодь - це громадяни віком від 14 до 35 років [2].

Наразі визначення терміну «молодь» набуває нового змісту. Адже на практиці після 30 років будь хто -- це уже доросла людина, яка одружена, має сім'ю та дітей. Однак, через зміну поглядів та стереотипів щодо створення сім'ї у певному віці, цим і ускладнюється встановлення вікового цензу поняття молоді особи. Але

в цілому межі варіюються між 14–16 роками нижня межа та між 25–35 роками верхня межа.

Сутнісні характеристики молодіжного ринку праці визначаються характеристиками молоді робочої сили.

Зокрема, ринок праці молоді характеризується:

- нестабільністю попиту та пропозиції, заснованою на невизначеності молоді;
- низькою конкурентоспроможністю молоді у порівнянні з досвідченішою старшою робочою силою;
- постійним збільшенням чисельності робочої сили, яке пов'язане з щорічним вивільненням навчальні заклади робітничої молоді;
- професійною варіативністю внаслідок професійної підготовки молоді з різноманітних спеціальностей.

Молодь більше піддається як зовнішнім, так і внутрішнім впливам на ситуацію з їх працевлаштуванням як більш продуктивна частина населення. Складається така ситуація, що в умовах нестабільності молоді працівники можуть скорочуватися з підприємств через відсутність відповідного досвіду (до 10-20%), працівники фінансових установ – через зменшення обсягів діяльності та зменшення у доходах (до 9-12%), керівники середньої ланки – за рахунок оптимізації організаційних структур суб'єктів господарювання, що пов'язано зі зниженням ділової активності (до 8-10%), працівники державного апарату - у зв'язку з оголошеним скороченням чисельності державного апарату, у тому числі в Секретаріаті на 20 % тощо.

Безробіття призводить до негативних соціально-економічних наслідків. Соціальні наслідки безробіття викликають напругу в суспільстві, оскільки безробітні є нестабільною категорією населення. Професійна дискваліфікація молоді у стані тривалого безробіття знижує її конкурентоспроможність, що спричиняє ускладнення подальшого працевлаштування, зниження якості робочої сили та продуктивності суспільного виробництва. Як наслідок, безробітна молодь менш мотивована займатися суспільно корисною працею.

Саме тому, дуже багато молодих людей до війни від'їжджали за кордон з метою працевлаштування, а зараз, в умовах військової агресії з боку Росії таке явище суттєво зросло.

Варто зазначити, що основні країни до яких їдуть працювати наші громадяни є Польща, Литва, Чехія, Словаччина, Угорщина, Німеччина та США. Дослідження наукової літератури та судової практики надало змогу зробити висновки, що у більшості випадків через нелегальне працевлаштування наших громадян, їх права за кордоном часто порушуються. Саме тому наша держава повинна докласти усіх зусиль для того, щоб наші громадяни на території інших держав не піддавались дискримінації та не були обмежені в правах за ознакою місця працевлаштування.

Таким чином, наша держава повинна створити механізми, які б забезпечували працевлаштування молоді. До таких заходів, слід віднести, наступні:

- розробляти проекти, спрямовані на фінансування активних заходів сприяння зайнятості молоді;
- проводити дослідження для визначення спеціальностей, професійних умінь і кваліфікацій, якими повинні володіти випускники;
- включити до навчальних планів обов'язкову практику студентів;
- розробити та запровадити механізм фінансової та іншої підтримки підприємств, установ та організацій, які беруть участь у реалізації цієї програми.

Отже, в Україні вирішити проблеми зайнятості молоді можливо лише шляхом цілеспрямованих, системних та злагоджених дій. Водночас держава має дбати про розвиток соціальної стабільності та захисту молоді (у міру зміни ситуації на ринку праці – коригування політики зайнятості, перегляду та уточнення законодавчої бази, своєчасного фінансування державних програм зайнятості населення), розробка системи заохочень і пільг для регіонів з низьким рівнем безробіття серед молоді.

Зрозуміло, що система заходів щодо зниження молодіжного безробіття не обмежується цим, існує багато можливостей для творчого пошуку шляхів виходу зі складної ситуації, що склалася на ринку праці, але в будь-якому разі лише комплексний підхід до вирішення проблеми дасть змогу досягти певних позитивних змін у сфері зайнятості молоді в Україні.

Література

1. Конституція України від 28 червня 1996 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Про основні засади молодіжної політики: Закон України від 27.04.2021 № 1414-IX. Відомості Верховної Ради України. 2021. № 28. Ст.233.